

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 4Csp/72/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8217205326
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbara Fedurcová
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2021:8217205326.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudkyňou JUDr. Barbarou Fedurcovou v spore žalobcu: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, právne zastúpeného: Roman Kvasnica a partneri s.r.o., so sídlom Piešťany, Sad A. Kmeťa 24, IČO: 36 866 598, proti žalovanému 1/: T. E. E., W.: XX.XX.XXXX, F. F., Ľ. XX a žalovanému 2/: Y. E., W.: XX.XX.XXXX, F. E. Ž. X/, obaja právne zastúpení: JUDr. Matúš Hrib - advokát, sídlo AK Bardejov, Na hradbách 5 o zaplatenie 17.131,40 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu zamietá.

II. Súd žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne voči žalobcovi priznáva právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 31.07.2017 domáhal voči žalovaným spoločne a nerozdielne zaplatenia sumy 17.131,40 Eur, úrokov v sume 4.699,23 Eur vyčíslených do 04.08.2014, úrokov z omeškania v sume 3.336,24 Eur vyčíslených do 02.07.2017 a úrokov z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 17.131,40 Eur od 03.07.2017 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXX z XX.XX.XXXX žalobca poskytol žalovaným ako dlžníkom Úver PLUS na nadobudnutie, úpravu a údržbu nehnuteľností v celkovej sume 43.152,09 Eur (1.300.000 Sk) s dohodnutou fixnou výškou úrokovej sadzby na obdobie jedného roka vo výške 7,30% ročne. Výška úrokovej sadzby sa v priebehu trvania zmluvného vzťahu menila celkom 5 - krát, a to od 07.08.2009 na 6,69% ročne, od 07.08.2010 na 5,99% ročne, od 07.08.2011 na 5,89% ročne a od 07.08.2012 na 6,49% ročne. Žalovaní sa poskytnutý úver zaviazali vrátiť a zaplatiť celkové náklady spojené s úverom v 359 mesačných splátkach po 301,43 Eur (9.081 Sk). Prvá splátka bola splatná dňom 20.09.2008. konečná splatnosť bola dohodnutá na 20.07.2038. Pohľadávka žalobcu bola zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX pre kat.úz. F.. Žalovaní svoj dlh riadne splácali do januára 2009. Podaním zo dňa 09.07.2014 žalobca vyzval žalovaných, aby zaplatili dlh, ktorý k 07.07.2014 dosiahol sumu 3.127,74 Eur. K zaplateniu nedošlo, preto žalobca k 04.08.2014 vyhlásil mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Súčasne žalovaných vyzval, aby sumu 45.014,71 Eur zaplatili do 15 dní od prevzatia oznámenia. Ku dňu vyčíslenia pohľadávky k 02.07.2017 dosiahla výška splatného dlhu žalovaných sumu 25.166,87 Eur.

3. Žalovaní sa k žalobe vyjadrili písomným podaním súdu doručeným dňa 27.02.2018. Uviedli, že predmetný záväzkový právny vzťah treba považovať za spotrebiteľský. Žalovaní nemali možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok a súčasne nekonali pri uzatváraní zmluvy v rámci podnikateľskej činnosti. Ďalej uviedli, že uvádzaný účel poskytnutia úveru, t.j. nadobudnutie, úprava a údržba

nehnutelnosti nemá oporu v žiadnom ustanovení zmluvy, pretože žalovaní pred poskytnutím úveru a ani počas trvania zmluvy nemali povinnosť deklarovať použitie poskytnutých prostriedkov. Ide preto o úver bezúčelový. Žalovaní sa domnievajú, že takáto formulácia mala za cieľ vymaniť predmetnú zmluvu o úvere zo spektra kontroly zmluvných podmienok súdom. Žalovaní namietali správnosť výpočtu a započítania jednotlivých úhrad tak, ako ich predložil žalobca. Žalovaní tak, ako to vyplýva zo žalobcom predloženého výpisu, zaplatili v rokoch 2008 - 2015 sumu celkom 43.826,17 Eur, pričom v roku 2015 žalobca uvádza, že to bola suma 25.345,78 Eur. Žalovaní sú toho názoru, že správne má byť uvedená suma 26.731,39, pretože úhradu v sume 1.385,61 Eur žalovaní zaplatili na úverový účet s totožným variabilným symbolom, a to titulom nákladov za realizáciu záložného práva, avšak z výpisu úhrad vyplýva, že táto nebola započítaná na úradu dlhu žalovaných, avšak mala byť. Ďalej namietali, že žalobca poskytol žalovaným úver v sume 43.125,09 Eur, v skutočnosti to ale bola suma len 42.594,02 Eur z dôvodu, že suma 531,07 Eur ako poplatok za spracovanie úveru nebola nikdy vložená do dispozície žalovaným. Žalovaní tak na úver zaplatili celkom sumu 43.826,17 Eur, úver bol poskytnutý v sume 42.594,02 Eur. Nakoľko žalovaní majú za to, že na úver treba nazerať ako na úver bez úroku a bez poplatku, došlo tak zo strany žalobcu k bezdôvodnému obohateniu voči žalovaným vo výške 1.232,15 Eur. Žalovaní ďalej poukázali na neplatnosť zmluvných podmienok. Uviedli, že v prípade spracovateľského poplatku v sume 531,07 Eur, ktorý bol inkasovaný z prostriedkov úveru, toto treba považovať za neplatné dojednanie, rovnako tak treba považovať za neplatné úhrady poplatkov za správu úveru v sume 2,99 Eur mesačne. Záverom argumentovali, že v zmluve chýba údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov („RPMN“). Žalovaní ani pred uzavretím zmluvy o úvere ani v priebehu jej trvania, neboli informovaní o nákladoch spojených so spotrebiteľským úverom, teda ani o výpočte a stanovení RPMN. Skutočnosť, že v zmluve absentuje údaj o RPMN dopadá aj na celkové náklady spotrebiteľa. Zo základného prepočtu vyplýva, že pri počte splátok 359 v sume po 301,43 Eur vyplýva pre žalovaných záväzok zaplatiť žalobcovi sumu 108.213,37 Eur. Nakoľko žalovaní podľa úverovej zmluvy majú žalobcovi zaplatiť cca 2,5 násobok pôvodne požičanej sumy, treba toto považovať za rozporné s dobrými mravmi, a teda za absolútne neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Žalovaní poukázali aj na ďalšie nedostatky zmluvy, a teda, že úverová zmluva neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, neobsahuje celkovú výšku úveru.

4. K vyjadreniu žalovaných sa vyjadril žalobca podaním súdu doručeným dňa 29.05.2018. k argumentácii žalovaných uviedol. Na predmetný právny vzťah nemožno aplikovať zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, nakoľko podľa § 1 ods. 2 zákona sa tento o i. nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu a takisto na zmluvy o poskytnutí úveru do hodnoty zodpovedajúcej 200 Eur a nad hodnotu zodpovedajúcu 20.000 Eur; ak je na rovnaký účel uzavretých viac zmlúv s spotrebiteľskom úvere medzi tým istým veriteľom a spotrebiteľom, súhrn všetkých zmlúv o spotrebiteľskom úvere sa považuje za jediný spotrebiteľský úver. Úver nebol poskytnutý ako bezúčelový. Účel úveru je jasne deklarovaný a podporuje ho aj skutočnosť, že poskytnutý úver bol danou nehnuteľnosťou aj zabezpečený. Úver bol žalovaným poskytnutý na základe ich vlastnej žiadosti. Ak by požadovali poskytnutie úveru bez účelu, tento by mohol byť poskytnutý len pri vyššej úrokovej sadzbe. Žalobca nepoprel, že by predmetný právny vzťah bol spotrebiteľský. Uviedol, že úverová zmluva má spotrebiteľský charakter a vzťahuje sa na ňu právny režim podľa § 52 Občianskeho zákonníka a režim zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Nemožno naň ale aplikovať zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Žalobca tiež nesúhlasil, že by suma 1.385,61 Eur (náklady spojené so zriadením záložného práva) mala byť započítaná na pohľadávku z úverovej zmluvy. Tento peňažný nárok nebol nárokom zo zmluvy o splátkovom úvere (koreluje s ustanovením čl. II bodu 2 zmluvy o zriadení záložného práva). K námietke poplatku za poskytnutie úveru a poplatkov za správu úveru ako neprijateľných podmienok žaloba uviedol, že v čase uzavretia zmluvy bolo obvyklou obchodnou praxou, že veriteľ, ktorý bol bankový subjekt, si v zmluve o úvere vymienil poplatok za poskytnutie úveru. Spracovateľský poplatok zahŕňa nielen odplatu za poskytnutie služby, ale tiež administratívne náklady banky spojené s poskytnutím úveru. Súčasťou zmluvy bol sadzobník poplatkov, s ktorým boli žalovaní oboznámení. Existenciu takéhoto poplatku predpokladal aj zákon č. 258/2001 Z.z. (i keď tento sa na predmetný právny vzťah nedá aplikovať, poskytuje obraz o stave spotrebiteľského práva). Z ustanovení je zrejmé, že v čase uzavretia zmluvy bol poplatok za poskytnutie úveru bežný, právne konformný a nepredstavoval rozpor s vtedy platným spotrebiteľským právom. (§ 2 písm. c) bod 2). Okrem uvedeného aj s poukazom na znenie § 53 ods. 1 druhej vety Občianskeho zákonníka, zmluvné ustanovenie o poplatku za poskytnutie úveru sa jednoznačne týka hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny. Toto nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Oba poplatky boli žalovaným známe pri

uzatváraní zmluvy, nakoľko boli zreteľne a prehľadne uvedené medzi najdôležitejšími údajmi úveru. Ohľadom mesačného poplatku žalobca uviedol, že tento si účtoval len do mesiaca máj 2013, ako to vyplýva z § 122s ods. 4 zákona o bankách, teda mesačný poplatok si žalobca účtoval len dovtedy, pokiaľ to bolo v súlade s platnou legislatívou.

5. Súd vykonal dokazovanie Zmluvou o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXX z XX.XX.XXXX (čl. 14), Dodatkom č. 1 k Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXX z XX.XX.XXXX (čl. 15), Zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam z XX.XX.XXXX (čl. 16), všeobecnými obchodnými podmienkami (čl. 18), výpismi z úverového účtu (čl. 77 - 91), výzvou na zaplatenie omeškaných splátok z 07.07.2014 (čl. 92), oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti z 05.08.2014 (čl. 94), potvrdenie o hotovostnom vklade z 01.06.2015 (čl. 150), prehľadom úhrad žalovaných (čl. 220), písomnými i ústnymi podaniami právnych zástupcov strán konania a zistil tento skutkový stav veci.

6. Zo zmluvy o splátkovom úvere súd zistil, že žalobca poskytol žalovaným splátkový úver na nadobudnutie, úpravu a údržbu nehnuteľnosti v sume 43.152,09 Eur (1.300.000 Sk) za fixný úrok na jeden rok vo výške 7,30% za poplatok 531,07 Eur (15.999 Sk), ktorý bol hradený z prostriedkov úveru. Splatnosť prvej splátky nastala dňom 20.09.2008, počet splátok 359 pri výške 301,43 Eur (9.081 Sk), konečná splatnosť úveru 20.07.2038.

7. Zo Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam súd zistil, že žalobca zabezpečil svoju pohľadávku - poskytnutý úver - zriadením záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalovaných, evidovaných na LV č. XXXX pre kat.úz. F..

8. Z potvrdenia o hotovostnom vklade súd zistil, že žalovaná 1/ vložila na úverový účet pod variabilným symbolom XXXXXXXXXXX sumu 1.385,61 Eur, a to dňa 01.06.2015.

9. Z prehľadu úhrad súd zistil, že za rok 2008 žalovaní na úver zaplatili sumu 1.399,38 Eur (42.157,87 Sk), za rok 2009 - 2015 sumu 40.494,53 Eur, spolu 41.893,91 Eur.

10. Na pojednávaní dňa 29.03.2021 žalovaní vzniesli námietku premlčania. Uviedli, že v prípade, ak súd vyhodnotí zmluvu o úvere ako neplatnú, išlo by zo strany žalobcu o uplatňovanie si práva na zaplatenie z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré právo je premlčané. Pre prípad, že neplatným bude len zosplatnenie, tu je tiež právo na zaplatenie premlčané. Pre prípad, že by bola zmluva aj zosplatnenie platné, žalobca doposiaľ neozrejmil, ako vykonal zápočty jednotlivých úhrad. Po výzve na zaplatenie žalovaní zaplatili na úveru sumu 25.345,78 Eur v 4 splátkach, bolo to však v štádiu, kedy žalobca mienil pristúpiť k realizácii záložného práva, čo žalovaní chceli odvrátiť.

11. Na pojednávaní dňa 09.06.2021 žalobca namietal, že by právo na zaplatenie žalovanej sumy bolo premlčané. Uviedol, že v období medzi výzvou na zaplatenie z 07.07.2014 a podaním žaloby na súd, žalovaní zaplatili v roku 2014 celkom 4 splátky v celkovej výške 25.345,78 Eur. To znamená, že v čase podania žaloby boli splátky, od ktorých sa navrhuje počítať premlčaciu dobu, dávno uhradené. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru bolo žalobcom realizované z dôvodu neplnenia si povinností žalovaných vyplývajúcich zo zmluvy o úvere, a to v súlade s bodom 7.6.1. VOP a bodov 8.1 a 8.2 úverových podmienok. Je zrejme, že zo strany žalobcu nedošlo k uplatneniu práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ale jednalo sa o postup zmluvne dojednaný, pričom žalobca napriek tomu postupoval podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, čo do potreby výzvy, ktorá predchádzala samotnému zosplatneniu úveru. Vzhľadom na kogentnú povahu druhej vety ustanovenia je nevyhnutné považovať za splátku, pre ktorú bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, splátku bezprostredne predchádzajúcu vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru.

12. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

13. Podľa § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

14. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške.

15. Podľa § 1 ods. 2 písm. a) a e) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy, zákon sa nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu; o poskytnutí úveru do 200 EUR a nad 20 000 EUR; ak je na rovnaký účel uzavretých viac zmlúv o spotrebiteľskom úvere medzi tým istým veriteľom a spotrebiteľom, súhrn všetkých zmlúv o spotrebiteľskom úvere sa považuje za jediný spotrebiteľský úver.

16. Podľa § 52 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

17. Podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. Podľa § 53 ods. 8 (dnes ods. 9) Občianskeho zákonníka, do právneho poriadku ustanovenie zavedené až novelou č. 379/2008 Z.z. účinnou od 01.11.2008, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

19. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

20. Podľa § 100 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

21. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

22. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

23. Podľa § 219 odsek 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), rozsudok súd vyhlasuje vždy verejne a v mene Slovenskej republiky. Prítom uvedie výrok rozsudku spolu s odôvodnením a poučením o odvolaní a o možnosti exekúcie.

24. Podľa § 219 odsek 2 C.s.p., rozsudok sa vyhlasuje spravidla hneď po skončení pojednávania, ktoré vyhláseniu predchádzalo. Ak to nie je možné, súd na vyhlásenie rozsudku odročí pojednávanie najdlhšie na 30 dní; v takom prípade súd doručí rozsudok prítomným stranám na pojednávaní, na ktorom bol rozsudok vyhlásený; neprítomným stranám ho odošle najneskôr do troch dní. Ustanovenia o odročení pojednávania sa v tomto prípade použijú.

25. Podľa § 219 odsek 4 C.s.p., len čo súd vyhlási rozsudok, je ním viazaný.

26. Z vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že strany medzi sebou uzavreli dňa XX.XX.XXXX zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovaným úver v sume 43.152,09 Eur. Zmluvu strany uzavreli s odkazom na §§ 497 až 207 Obchodného zákonníka. Medzi stranami ale nebolo sporné, že predmetný právny vzťah je spotrebiteľský, nakoľko žalobca ako banka pri uzatváraní zmluvy vystupovala ako dodávateľ, žalovaní ako spotrebiteľia. Medzi stranami bolo sporné to, či možno na predmetný právny vzťah aplikovať ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. K tomuto súd uvádza, že účel poskytnutia úveru je v zmluve určený jasne a korešponduje tomu, ako to uviedol aj žalobca, výška úroku, za ktorý bol úver poskytnutý, ako i skutočnosť, že na zabezpečenie svojej pohľadávky strany zmluvou zriadili záložné právo k nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaných. Ako to vyplýva z potvrdenia žalobcu na čl. 76, spotrebný úver na čokoľvek žalobca poskytoval za úrok 8,50% - 10,90% ročne. Výhradu žalovaných, že žalobca tak urobil cielene, aby vyňal predmetný právny vzťah zo súdnej kontroly tak súd považoval za nedôvodnú. Ako to vo svojej argumentácii uviedol aj žalobca, súd stále môže podrobiť kontrole ustanovenia predmetného právneho vzťahu podľa ustanovení o ochrane spotrebiteľa obsiahnutých v Občianskom zákonníku.

27. Súd v ďalšom pristúpil k posúdeniu jednotlivých ustanovení zmluvy podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

28. Na prvom mieste, úver bol žalovaným poskytnutý v celkovej výške 43.152,09 Eur, pričom súčasťou tejto sumy bol i spracovateľský poplatok v sume 531,07 Eur. Poplatok za správu úveru boli žalovaní povinní platiť mesačne v sume 2,99 Eur.

29. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. č. 87/1995 Z. z.). Za neprijateľnú treba považovať aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie „ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Administratívna agenda alebo posúdenie bonity predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa, a preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Rozhodnutie Vrchného krajinského súdu v Brandenbure (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06.

30. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka). Ak ide o obchodovanie s úverovými prostriedkami s osobami na nepodnikateľský účel, ide o spotrebiteľský úverový právny vzťah. V tomto duchu je poskytovanie úveru za stavu, že si z neho ešte pred jeho poskytnutím dodávateľ zinkasuje nejakú jeho časť v rozpore s ratio legis právnej úpravy úveru. V skutočnosti teda žalobca poskytol úver nižší ako uvedený v zmluve, a to o sumu rovnajúcu sa spracovateľského poplatku. Takéto úverovanie odporuje aj spotrebiteľskému právu, pretože sa spotrebiteľovi poskytuje úver na jeho ekonomické využitie v krátenej výške a úroky sa pritom počítali aj z neposkytnutých peňažných prostriedkov. Poplatok je neprijateľný z dôvodu jeho neurčitosti. Poplatok by mal korešpondovať nejakému predmetu plnenia. Žalovaný bližšie nešpecifikoval, aké skutočné plnenie dostáva spotrebiteľ, za ktoré má zaplatiť poplatok. Je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Ak žalobca tvrdil, že spracovateľský poplatok bol účtovaný titulom odplaty za poskytnutie služby, ale tiež za administratívne náklady banky spojené s poskytnutím úveru, súd to považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorej zodpovedá poplatok za vedľajšie plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal a ktoré slúži výlučne v prospech dodávateľa. Pre porovnanie súd dáva do pozornosti Rozhodnutie Vrchného krajinského súdu v Karlsruhe (Oberlandesgericht Karlsruhe) z 3. mája. 2010 č. k. AZ 17 U 192/2010, v ktorom sa konštatuje záver, že poplatky za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru sú neprijateľné „Ak banka od spotrebiteľov požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzuje tým spotrebiteľov a vystavuje ich neprijateľnému vedľajšiemu dojednaniu o cene. Poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru bol bankou stanovený vo výške 2 % z výšky úveru, najmenej však 50 eur paušálne. Banka sledovala podľa vlastných vyjadrení v podstate úhradu

úsilia vynaloženého pri spracovaní údajov v predzmluvnej fáze, túto obranu však súd odmietol a vyhodnotil jej konanie vo vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce. Spotrebiteľ nenavštívi banku z dôvodu poradenstva v otázke konkrétnej úrokovej sadzby alebo rady, či si na základe vlastnej finančnej situácie môže dovoliť úver, ale výhradne s cieľom zistiť, či a za akých mesačných splátok je banka vôbec ochotná mu ním požadovaný úver poskytnúť. Preverenie úverovej spoľahlivosti (bonity) a výšky úrokovej miery, ktorými banka odôvodňovala vyrubenie poplatku za spracovanie pri poskytovaní úveru vyšší krajský súd odmietol a uzavrel, že uvedené činnosti vykonáva banka vo vlastnom ekonomickom záujme minimalizovať nevyhnutnosť vlastných pohľadávok. Spotrebiteľ dôvodne a v dobrej viere očakáva, že banka mu poradenstvo a informácie o poskytnutí úveru poskytne zadarmo. V konečnom dôsledku predstavuje zmluvná podmienka neprijateľné zaťaženie spotrebiteľa, pretože je spotrebiteľovi účtovaný poplatok, bez toho, aby banka spotrebiteľovi poskytovala skutočné protiplnenie. Aj z tohto dôvodu je zmluvná podmienka stanovujúca povinnosť platiť poplatok za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru neprijateľná a voči spotrebiteľom neúčinná. Súd doplnil, že zmluvná podmienka, je neprijateľná aj z dôvodu, že nie je pre spotrebiteľa jasná a zrozumiteľná - nie je z nej totiž zrejmé, či poplatok za spracovanie bude na spotrebiteľa dopadať iba v prípade, ak uzavrie zmluvu o úvere alebo aj v situácii, keď sa bude iba informovať ohľadom úverovej služby (arg. výška úveru 0 eur = paušálna minimálna výška poplatku 50 eur). Vyšší krajský súd potvrdil rozhodovaciu líniu, podľa ktorej je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spolplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa. (odôvodnenie použité z Rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.11.2012, sp.zn.: 18Co/109/2011).

31. Vzhľadom na vyššie uvedené, ako to bolo v rozhodovacej praxi súdov potvrdené, dojednanie o spracovateľskom poplatku, ktorý je súčasťou sumy poskytnutého úveru, a ktorá celková suma je potom zároveň úročená, treba považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Takéto dojednanie je absolútne neplatné. Suma skutočne poskytnutého úveru žalovaným tak predstavovala 42.621,02 Eur.

32. V ďalšom sa súd zaoberal „prijateľnosťou“ dojednania o poplatku za správu úveru v sume 2,99 Eur mesačne. Tu treba konštatovať, že poplatok je účtovaný bez toho, aby banka ako protihodnotu poskytla konkrétne plnenie. Týmto poplatkom sú pravdepodobne kryté náklady na vnútornú činnosť banky. „Zriadenie účtu je pri úverovom obchode iba nesamostatný vedľajší alebo sprievodný aspekt poskytnutia úveru ako hlavného obchodu. Už pre priznanie úveru, čo znamená pre jeho poskytnutie, ktoré spravidla prostredníctvom bezhotovostného účtu úverového dlžníka alebo prostredníctvom prevodu na jednu ním označenú tretiu osobu ako príjemcu platby sa uskutoční, sa úverový účet nevyžaduje. Ak ide o späťuhradenie úveru, slúži úverový účet v prvom rade účtovnému prípadne odúčtovaciemu cieľu úverovej inštitúcie, ktorá prostredníctvom svojho vnútorného vedenia účtu vo vlastnom záujme aktuálny stav úverovej povinnosti zákazníkov dokumentuje. Pre úverovú inštitúciu je úverový účet zaiste preto nevyhnutný, pretože platby zákazníkov vo vlastnom záujme - predovšetkým k stanoveniu možného nedoplatku v súvislosti s úrokmi a splátkou - kontrolovať musí, mimo toho nemôže tieto platby bez toho „nejako“ prijať, ale musí v usporiadanom a pre banku samo pochopiteľným spôsobom zaúčtovať. Zákazník naproti tomu, svoje pravidelné platobné povinnosti obvykle z úverovej zmluvy alebo samostatného úrokového a splátkového plánu vyvodíť môže, na vedenie oddeleného účtu prostredníctvom inštitúcie v obvyklom prípade nie je odkázaný, s výhľadom, že pritekajúce splatenie úveru obdrží. Pre splnenie svojich platobných povinností objasnením a preukázaním zaťažený úverový dlžník nepotrebuje vedenie účtu prostredníctvom úverovej inštitúcie koniec-koncov ani z hľadiska vlastného záujmu na vedení dôkazu, pretože v jednotlivom prípade sporný priebeh platenia (odúčtovanie, prevod, platba) spravidla iným vhodným spôsobom doložiť môže.“ (Rozsudok Bundesgerichtshof z 07.06.2011 XI ZR 388/10).

33. Podľa naznačeného, nakoľko takéto dojednanie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa, treba ho vyhodnotiť ako absolútne neplatné dojednanie. K individuálnemu dojednaniu takejto zmluvnej podmienky, ktorá by zvrátila tento záver súd uvádza, že predmetná zmluva o splátkovom úvere je tzv. formulárovou zmluvou. Za typovú zmluvu, ktorá sa používa vo viacerých prípadoch (štandardná, formulárová) treba považovať nielen všeobecné obchodné podmienky, ale aj predformulované znenia rôznych variant zmlúv, resp. zmluvných ustanovení (interná štandardizácia resp. vytvorenie vzorov; K.Csach, Štandardné zmluvy, Vydavateľství a nakladateľství Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň 2009, str. 30). Aj v prejednávanej veci je zrejmé, že banka daný „vzor“ zmluvy používala opakovane, čo podporuje i fakt, že má pridelené poradované číslo, ako aj skutočnosť, že

podmienky zmluvy boli vopred pripravené, a aj keď sa žalovaní mohli a zrejme aj oboznámili vopred, nemohli ovplyvniť ich obsah.

34. Na zmluvu o splátkovom úvere tak treba nazerať ako na bez poplatku.

35. K argumentácii žalovaných, že na úver treba nazerať ako na bezúročný, súd uvádza, že s týmto sa nestotožňuje. Čo do úroku súd naopak došiel k záveru, že nakoľko na predmetný právny vzťah nemožno aplikovať ustanovenie zákona č. 258/2001 Z.z., možno úrok posúdiť len s ohľadom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka. Je pravdou, že prepočtom podľa výšky a počtu splátok na vrátenie vychádza suma 2,5 násobne vyššia než bola žalovaným poskytnutá, stále však úrok 7,30% ročne (ako bol na 1 rok fixne dojednaný), nepresahuje dvojnásobok priemernej RPMN pri obdobnom úvere. Podľa prehľadu priemerných úrokových mier z úverov bánk (prístupné na nbs.sk) pre august 2008, pri úvere „z nových úverov spolu“ b) pohyblivá sadzba + ZFS do jedného roka bola priemerná úroková miera 6,27%. Pri úroku dojednanom na 7,30% ročne nemožno konštatovať dojednanie v rozpore s dobrými mravmi alebo že by také dojednanie odporovalo zákonu. Súd má za to, že úver je síce bez poplatku, ale nie bez úroku.

36. Súd takisto konštatuje, že k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo platne. V súlade s ustanovením bodu 7.6.1 písm. a) Všeobecných obchodných podmienok k úverovej zmluve, žalovaní boli v omeškaní so splácaním splátky úveru viac ako 3 mesiace, žalobca preto k 04.08.2014 vyhlásil v súlade s citovanými zmluvnými dojednaniami mimoriadnu splatnosť poskytnutého úveru, o čom žalovaných upovedomil listom z 05.08.2014, ktorí bol obom doručený dňa 15.08.2014. Vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru sa tento stal predčasne splatným.

37. Žalobou uplatnené právo na zaplatenie istiny úveru spolu s úrokom a úrokom z omeškania ale nebolo možné žalobcovi priznať.

38. Ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka ukladá veriteľovi, aby čo najskôr prikrôčil k vymáhaniu svojej pohľadávky, a preto premlčanie celého zvyšku dlhu nie je viazané na to, kedy veriteľ využije svoje právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9), ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo použil, to znamená, že súd zisťuje, kedy mohol prvýkrát využiť právo mimoriadne zosplatiť dlh.

39. Podľa výzvy žalobcu na čl. 92, žalobca dňa 07.07.2014 vyzval žalovaných na zaplatenie omeškaných splátok úveru, pričom k uvedenému dátumu evidoval omeškanie 314 dní.

40. Súd poukazuje na to, že ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje veriteľovi uplatniť toto právo až po trojmesačnom omeškaní, pričom v tejto časti toto ustanovenie je špeciálnym ustanovením k § 565 druhej vete Občianskeho zákonníka, podľa ktorého možno toto právo uplatniť len do splatnosti nasledujúcej splátky. Ak pri úvere splácanom mesačnými splátkami musí uplynúť trojmesačné omeškanie so splatením niektorej splátky, za ten čas sa stanú splatné najmenej dve ďalšie splátky. Citované ustanovenie bolo zavedené do právneho poriadku dňom 01.11.2008 novelou Občianskeho zákonníka, zákonom č. 379/2008 Z.z., ktorá prechodné ustanovenia neobsahuje. Aplikuje sa teda aj na právne vzťahy skôr vzniknuté. K uplatneniu práva podľa § 53 ods. 9 došlo 04.08.2014.

41. V prípade spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ svoje právo na zaplatenie uplatniť bez ohľadu na to, že medzičasom boli zročné ďalšie splátky, avšak to nemá vplyv na plynutie premlčania.

42. V predmetnej veci, deň splatnosti splátok bol stanovený na 20. každého mesiaca, to znamená, že bolo potrebné každú konkrétnu splátku zaplatiť do 20. v mesiaci. Ak došlo k zosplateniu predmetného úveru s tým, že dňa 04.08.2014 bola pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti, došlo k zosplateniu pre nezaplatenie splátky splatnej 20.04.2014 a od tohto času (21.04.2014) začala plynúť 3 - ročná premlčacia doba na uplatnenie celého zostatku dlhu. Bolo však preukázané, že už 07.07.2014 boli žalovaní v omeškaní so splácaním úveru 314 dní (skoro 1 rok). I keby súd prijal argumentáciu žalobcu, že má ísť o splátku, ktorá bezprostredne predchádzala zosplateniu, v takom prípade, ak k zosplateniu došlo 04.08.2014, bezprostredne predtým splatná splátka bola k 20.07.2014. Žaloba bola súdu doručená dňom 31.07.2017, bola vyhotovená dňa 24.07.2014.

43. Nakoľko žaloba bola súdu doručená 31.07.2017, po uplynutí 3 ročnej premlčacej doby a keďže tak nemožno premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy vymáhať, súd žalobu zamietol (obdobne pozri aj rozsudky Okresného súdu Bardejov sp. zn. 7Csp/23/2019 z 31.3.2020, sp. zn. 3Csp/70/2018 z 11.2.2020 alebo sp. zn. 3Csp/22/2019 z 19.6.2020).

44. Podľa § 255 odsek 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

45. Podľa § 262 odsek 1 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

46. Žalovaní 1/ a 2/ boli plne úspešní, a preto im patrí spoločne a nerozdielne právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje,
- e) podpis,
- f) spisová značka tohto konania (§ 127 ods. 1 C.s.p.)

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.)

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie podal.